

Tomaževa proslava: nagovor msgr. Stanislava Zoreta *Ljubljana, 6. marec 2023*

Praznovanje sv. Tomaža, ki je zavetnik naše Teološke fakultete, nas je zbralo v stolnici sv. Nikolaja. Pri sveti maši bomo pred Boga položili vse profesorje in študente, vse delavce in vse prijatelje naše Teološke fakultete. Želimo se zahvaliti za uspehe, ki ste jih po Božji dobroti dosegli. Želimo prositi za Božjo pomoč in navdih Svetega Duha, da bi vaše delo vodilo k rasti posameznika in Cerkve v njenem poslanstvu oznanjevanja in prinašanja Božjega kraljestva. Želimo prositi, da bi v tem času, v katerem nas presenečajo sposobnosti človeka, ki prodira v neizmerno majhno in po drugi strani meri neizmerno veliko, zajemali odgovore iz Razodetja. Razodetje nas odpira za prvi začetek vse resničnosti in nas usmerja k zadnjemu cilju in smislu vsega človeškega prizadevanja: k Božji slavi.

Božja slava se je v zgodovini odrešenja vedno razodevala v konkretnih okoliščinah človeškega življenja. Ni ostajala nad vsem tistim, kar je Božje ljudstvo živelo in doživljalo. Ni ostajala ideja, morda celo nekakšna utvara nad vsem dogajanjem v času in prostoru, ampak je stopala v zgodovino in pomagala ljudstvu, da se je postopoma oblikovalo v Božje ljudstvo – da je dobivalo svojo pravo podobo in se zavedalo svoje istovetnosti.

Drugače povedano: Bog je svojo slavo razodeval s tem, da je izvoljeno ljudstvo poslušal, da mu je pošiljal očake in preroke, ki so mu kazali pot v svobodo, in da je ljudstvu dajal postavo, ki je oblikovala njegove notranje odnose in začrtovala njegove odnose z okolico, z okoliškimi narodi. Šele kot takšno je ljudstvo lahko sprejelo v posest obljubljeni dežel, deželo, v kateri teče mleko in med – se pravi deželo preskrbljenosti.

Ko se danes spominjamo zavetnika naše Teološke fakultete, ne moremo mimo njegovega odnosa do znanosti in do Cerkve. Njegov oče si je za svojega sina Tomaža želel odlično prihodnost. Kot manjši fevdalec je takšno prihodnost videl v službi opata bližnje sloveče benediktinske opatije Montecassino, zato se je odločil, da mu bo omogočil kar najboljšo izobrazbo in ga dal v šolo k menihom. Menihi so ga poslali v Neapelj, da bi si tam pridobil znanje. Učitelji pa so spoznali, da je deček izredno bister, zato so ga poslali na slovito univerzo Sorbono v Parizu, kjer je ob svojem učitelju sv. Albertu iz Kölna začel postajati učitelj teološke znanosti, po čemer ga poznamo danes. Oblikoval je tomizem, ki je doživljal spremembe in pri-

lagoditve, še vedno pa ostaja živ kot filozofski in teološki sistem, ki se odziva na izzive sveta in nanje daje teološke odgovore. Svoj filozofski in teološki nauk je strnil v dveh zajetnih delih *Summa theologica* in *Summa contra gentiles*. Zato je prav, da je sv. Tomaž Akvinski postal zavetnik teoloških šol ter tistih, ki na teoloških šolah poučujejo in na njih študirajo.

Sv. Tomaž je živel v trinajstem stoletju. V času torej, na katerega so poznejša obdobja nalepila etiketo mračnega srednjega veka. Vek nastajanja univerz, ki so danes najbolj sloveče v svetu – Sorbona, na kateri je študiral sv. Tomaž, je dobila ime po duhovniku Robertu de Sorbonu, ki je ob njej ustanovil študentski kolegij. Vek, v katerem se je katoliška filozofija spustila v pogovor s filozofi, ki so ustvarjali daleč pred krščanstvom, in je znala njihova dognanja obogatiti s spoznanji naravoslovnih znanosti. Vek gradnje drznih gotskih katedral, ki še vedno nagovarjajo in navdihujejo tudi ta naš postmoderni, postkrščanski, posthumani ali kakršno koli oznako že dajemo našemu času. Ves svet je zadrževal dih, ko so aprila 2019 pariško katedralo Notre Dáme ovijali plameni uničujočega požara. Naš vek bi rad svetil s požari cerkva, z uničevanjem umetnin, z vpitjem o pravici do splava in o »humanosti«
evtanazije – mračni srednji vek in s tem tudi Tomažev čas pa je svetil z univerzami, s katedralami in summami.

Po zgledu sv. Tomaža je tudi današnja teologija poklicana k dialogu s svetom idej in znanosti, ki jo obdaja. Razlika je samo v tem, da je ta teologija bogatejša za vsa stoletja vpraševanj, soočanj z okoljem in miselnimi tokovi ter iskanja odgovorov nanje. Ne smemo si dovoliti, da bi se naša teološka znanost zaprla sama vase in postala sama sebi namen. Najbrž bi to bilo zanjo veliko bolj udobno. Vstopanje v življenje, v razviharjenost družbe in miselnih tokov je izziv, ki je podoben doživljanju apostola Petra, ko je stopil iz čolna in se začel po valovih bližati Jezusu. Vendar zaprtost vase pomeni smrt – predvsem zaradi tega, ker predstavlja nezvestobo Jezusovi temeljni zapovedi, ki jo je dal učencem: »Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu.« (Mr 16,15)

To je torej tisto poslanstvo slehernega kristjana, ki ga moramo živeti vsak na svojem mestu in vsak v svojem času. To je poslanstvo, h kateremu nas na svojski način spodbuja tudi čas sinode, ki nas opozarja na naše krstno dostojanstvo in na dolžnost oznanjevanja, h kateremu smo vsi poklicani. To je iskanje, kako v našem času in v naši družbi izpolniti Jezusovo naročilo: »Pojdite in oznanjujte.«

Pri tem pa se moramo zavedati, da ostajamo poslani, kar pomeni, da ostajamo v službi nekoga in da poslanstvo ni naše, ampak ga nam je nekdo zaupal in nas zanj pooblastil. Zato je sv. Pavel govoril o slabosti in strahu in velikem trepetu, da bi njegovo oznanilo ne bilo v prepričevalnih besedah modrosti, ampak v izkazovanju Duha in moči. Teologi moramo imeti vedno pred očmi to, kar je papež Benedikt XVI. povedal 7. maja 2005 pri sv. Janezu v Lateranu, kjer je dejal, da oblast učenja v Cerkvi prinaša s seboj zavzetost za služenje v pokorščini vere. Nihče ne sme razglašati svojih idej, ampak mora sebe in Cerkev stalno zavezovati k pokorščini Božji besedi – ob vseh poskusih prilagajanja in razvodenitve, da bi postali bolj sprejemljivi ali bolj všečni okolici, v kateri smo poklicani oznanjati. Ne moreš biti

sol, če se prilagodiš okolju – če postaneš mineštra, namesto da bi bil sol, ki se v mineštro daje. Ne moreš biti luč, če svojo svetlobo zastreš, da ja morda ne bi koga motila, mu povzročala ščemenja v očeh ali odkrila razmetanosti in umazanije po kotih, v katere zaradi pomanjkanja svetlobe ali zaradi teme nihče več ne pogleda. Luč sveti v temi, pravi sv. Janez. Poslanstvo soli je, da je slana; poslanstvo luči je, da sveti.

Zato tudi vas, spoštovani profesorji in študentje teologije vabim in spodbujam, da s poglobljanjem v svete znanosti postajate sol in luč našega časa. Vendar je nadvse pomembno, da se sol upre skušnjavi, da bi ostajala v solnici in da se luč odpove varnosti, ki ji jo morda ima, če je postavljena pod mernik. Takšna zaprtost pred življenjem in njegovimi izzivi bi bila pravzaprav podobna situaciji, ki jo opisuje kardinal Gerhard Müller v knjigi-intervjuju z naslovom *V dobri veri*, kjer pravi: »V tem času vidim Cerkev na nekakšnem grebenu in mi prihaja na misel, ko so se med obleganjem Carigrada teologi osredotočali na razprave o barvi Marijinih oči.« Morate ven, morate v svet. Slišati morate vprašanja, ki jih postavlja svet, dileme, v katerih živi današnji človek. In na ta vprašanja in dileme odgovarjati ne z orodji sveta, ampak z Božjo besedo. Kdo bo človeku našega časa povedal, kaj vprašanja, ki jih postavlja sebi in drugim, dejansko pomenijo? Kdo mu bo pokazal, kakšno prihodnost obetajo odločitve, ki jih sprejema danes? Samo tisti, ki posluša človeka ter nanj in na njegove dileme gleda v luči Razodetja.

Spoštovani profesorji in profesorice, dragi študentje in študentke. Danes se vam zahvaljujem za poslanstvo, ki ga opravljate v naši Cerkvi in v naši družbi. Obenem pa vas prosim in spodbujam, da v povezanosti z Jezusom Kristusom, v poglobljanju v njegovo besedo dobivate potrebno slanost in svetlobo, s katerima boste mogli odgovoriti na vprašanja in iskanja, s katerimi ljudje iščejo smisel in pot naprej.

Naj vas spremlja vaš zavetnik sv. Tomaž Akvinski in naj vam pot kaže naša nebeška Mati Marija. Amen.